

Quicksan flora en fauna

Plangebied Ruitenveen 16A, Nieuwleusen

In opdracht van:

6 december 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Melkveehouderij het Ruitenveen

Tekst en samenstelling: [REDACTED]

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectnummer: 06.24.53

In opdracht van: Melkveehouderij het Ruitenveen

Wijze van citeren: [REDACTED] (2024). Quickscan flora en fauna plangebied Ruitenveen 16A te Nieuwleusen. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van het evenement of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	TOETSING	8
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	8
2.2	PROVINCIALE BELEIDSKADERS	8
2.3	OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT	9
2.4	OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN	10
2.5	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT	10
2.6	SPECIFIEKE ZORGPLICHT	21
3	CONCLUSIE	23
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	23
3.2	OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT	23
3.3	OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN	23
3.4	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTVITEIT	24
4	CONSEQUENTIES EN AANBEVELINGEN	25
4.1	CONSEQUENTIES	25
4.2	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST	27
BIJLAGE 2	WETTELIJK KADER	28

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Voor het plangebied aan de Ruitenveen 16A te Nieuwleusen is men voornemens het agrarisch bedrijf uit te breiden. Als onderdeel van deze uitbreiding zal een nieuwe bedrijfswoning worden gerealiseerd, de bestaande stro- en mestopslag worden uitgebreid en nieuwe voeropslaglocaties worden aangelegd. In opdracht van de opdrachtgever heeft Laneco de effecten van de werkzaamheden getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan flora en fauna uitgevoerd.

Figuur 1: ligging van het plangebied (rode contour) aan de Ruitenveen 16A te Nieuwleusen (ondergrond: PDOK Viewer, 2024).

In deze quickscan zijn de habitatgeschiktheid van beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quickscan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving. Deze quickscan is voor vergunningstrajecten juridisch gezien maximaal drie jaar geldig vanaf de datum van het uitgevoerde veldonderzoek. Het veldbezoek is uitgevoerd op maandag 25 november 2024. Deze quickscan is derhalve geldig tot 25 november 2027.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Nieuwleusen en wordt volledig omringd door agrarische percelen in de nabije omgeving. Het agrarisch landschap kenmerkt zich door vrij grootschalige open percelen met diep ingesneden sloten. Het landschap is uitgehold met slecht kleine relictten van het oorspronkelijke landschap aanwezig (landschapselementen). Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Ruitenveen en aan de oostzijde aan de Peterseweg. De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit (1) een ligboxenstal, (2) een werktuigenberging, (3) een open hooisluur en (4) een voeropslag. Zowel de ligboxenstal als de werktuigenberging hebben een constructie met betonnen fundering en stalen spanten. Aan de voorzijde van de ligboxenstal is het dak geïsoleerd met dakisolatieplaten. Het overige gedeelte van het dak van de ligboxenstal, alsmede het dak van de werktuigenberging, bestaat uit golfplaten zonder dakbeschot. De muren van beide gebouwen bestaan uit één laag (e.g. golfplaten, baksteen, steenstrip, etc.). De locatie van de (5) nieuw te bouwen woning bestaat uit intensief agrarisch weiland met een beperkt aantal plantensoorten. Het erf is netjes, goed opgeruimd met weinig rommel. In figuur 2 is weergegeven waar de verschillende onderdelen van de bebouwing zich bevinden.

Aan de westzijde wordt het plangebied gescheiden van het aanliggend perceel door een aantal zomereiken (*Quercus robur*) en een periodiek waterhoudende greppel met op sommige plekken dichte begroeiing. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een watergang met een redelijk diep ingesneden talud. De oostzijde van het plangebied heeft geen harde afscheiding en bestaat uit een intensief beheerd agrarisch weiland dat overloopt in het aangrenzende perceel. De zuidzijde van het plangebied wordt begrensd door een periodiek waterhoudende greppel. De greppel heeft weinig begroeiing en is direct gelegen aan de Ruitenveen. Figuur 3 en 4 geven een indruk van het plangebied.

Figuur 2: ligging van de opstallen (gele contour) binnen het plangebied (rode contour) (ondergrond: PDOK Viewer, 2024).

Figuur 3: impressie van het plangebied (foto's: Laneco, 2024).

Figuur 4: impressie van het plangebied en de voorgenomen plannen. Bij de voorgenomen plannen wordt aangegeven dat de bestaande sloot verbreed wordt. Deze werkzaamheden zijn echter niet langer onderdeel van de voorgenomen werkzaamheden (foto's: Laneco, 2024).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024) en de module BeSI kan een indruk worden verkregen van de aanwezigheid van soorten en van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 1). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens. Omdat deze gegevens vrij globaal zijn is de beoordeling in de quickscan vooral gebaseerd op een veldbezoek door een ecooloog.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 25 november 2024 hebben twee ecologen van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en om de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 PROVINCIALE BELEIDSKADERS

2.2.1 *Natuurnetwerk Nederland*

Een ruimtelijk plan mag geen nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 4,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied (zie figuur 5). Bij de voorgenomen werkzaamheden gaat geen oppervlakte NNN verloren en de voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken, waarden en samenhang van het dichtstbijzijnde NNN-gebied.

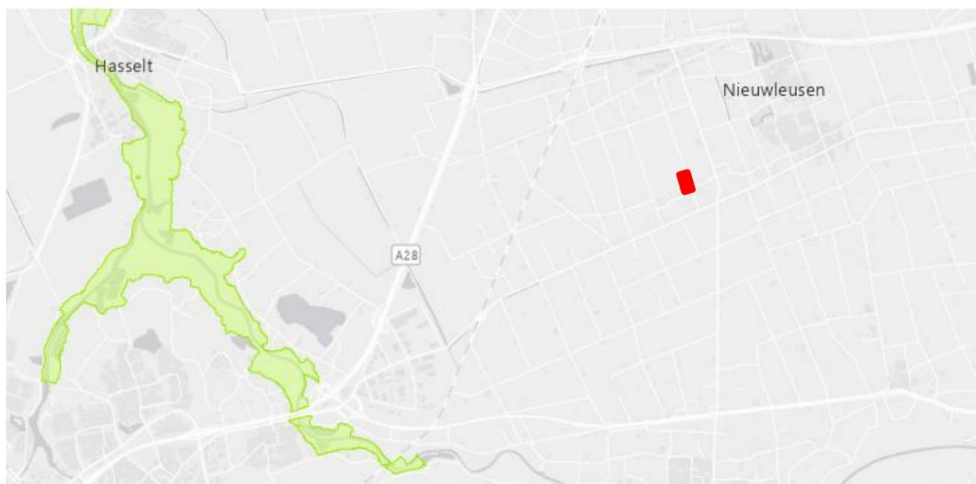
Figuur 5: ligging van het plangebied (rood vlak) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied (groene vlak) (Atlas leefomgeving, 2024).

2.2.2 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT

Het plangebied in Nieuwleusen ligt op circa 7,1 kilometer ten zuiden van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht' (zie figuur 6). Door de voorgenomen werkzaamheden gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Negatieve effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand op voorhand uitgesloten. Tijdens de aanleg- en gebruiksfase van de toekomstige uitbreiding wordt mogelijk de maximale stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden overschreden. Dit kan leiden tot een negatief effect voor beschermde Natura 2000-gebieden. Een AERIUS berekening is volgens het meest recente stikstofbesluit, nodig om dit definitief te bepalen voor de diverse planfasen tenzij middels een voortoets negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Figuur 6: ligging van het plangebied (rood vlak) ten opzichte van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (groen vlak) (Ministerie van LNV, 2024).

2.4 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwingscontour houtkap en daarmee binnen het toepassingsgebied voor de bescherming van houtopstanden uit de Omgevingswet. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is hier echter niet van toepassing omdat het plangebied een erf betreft.

Vooralsnog wordt aangenomen dat voor de voorgenomen werkzaamheden geen bomen worden gekapt of struiken verwijderd. Indien toch tot kap van de bomen of verwijderen van struiken wordt overgegaan dient rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen ten aanzien van het kappen en/of vellen van bomen en/of struiken. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor de uitkomsten van dit onderzoek met het oog op de wettelijk beschermde soorten.

2.5 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet flora- en fauna-activiteit moet worden getoetst of sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Deze

habitats zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig. De locatie bestaat uit namelijk uit de bebouwing, verharding en weiland dat intensief wordt beheerd. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016) en Nationale Databank Flora en Fauna (2014 t/m 2024).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de ruime omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa Europaea*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen mits de (specifieke) zorgplicht in acht wordt genomen.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bunzing (*Mustela putorius*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), egel (*Erinaceus europaeus*), hermelijn (*Mustela erminea*), otter (*Lutra lutra*), steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en wolf (*Canis lupus*).

De eekhoorn is een boombewonende soort en heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. De locatie bestaat uit een agrarisch perceel. Binnen het plangebied zijn weliswaar bomen aanwezig welke geschikt kunnen zijn als rust- en voortplantingsplaats. De bomen staan echter niet in verbinding met de voor eekhoorn noodzakelijke bosrijke gebieden. Het plangebied bevat zodoende geen essentiële elementen van het leefgebied van eekhoorn. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van eekhoorn zijn uitgesloten.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. Het zijn mensschuwe dieren die een grote ondergrondse burcht met meerdere in- en uitgangen bouwen. De locatie is vaak gelegen in een bosrijke omgeving met de benodigde landschapselementen als bosjes en heggen. Tijdens het veldbezoek zijn geen burcht, graaf- of andere sporen van de das aangetroffen in en in de omgeving van het plangebied. Het plangebied wordt intensief beheerd met veel verstoring (e.g. machines, licht), waardoor het plangebied niet geschikt is voor das. Negatieve effecten op essentieel leefgebied van de das zijn daarom uitgesloten.

De egel komt voor in verschillende habitats zoals bos, open landschap en tuinen. Het is een territoriaal en nachtactief zoogdier, dat zich overdag schuilhoudt. Voortplantingsplaatsen en zomerrustplaatsen van de egel bestaan uit verborgen nesten van bladeren en mos in bijvoorbeeld takkenhopen. Daarvoor moeten in het leefgebied van de egel voldoende schuilgelegenheden in de vorm van struiken, bosschages, composthopen of houtwallen aanwezig zijn. Winterrustplaatsen van de egel worden in de grond gemaakt of bevinden zich in gebouwen. Binnen het plangebied kan de greppel gelegen achter de ligboxenstal (westzijde plangebied, zie figuur 7) gezien worden als een geschikte schuilgelegenheid voor egel. Hierdoor kan de aanwezigheid van egel binnen het plangebied niet worden uitgesloten. In de beoogde plannen wordt de greppel inclusief de begroeiing in de greppel echter niet aangetast, waardoor directe aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen niet wordt verwacht. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van egel zijn daarmee uitgesloten zolang de greppel inclusief de begroeiing behouden blijft. Andere geschikte biotopen zijn niet geconstateerd binnen het plangebied.

Otters komen voor in oeverzones met voldoende dekking en rust. Ze leven in schoon en zoet water, waar voldoende voedsel, dekking en rust is. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties, struwelen en bosschages. Het plangebied is gelegen in agrarisch gebied. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is geen geschikt habitat voor otter aanwezig door het ontbreken van oevers met dichte oevervegetaties en andere elementen die voldoende dekking bieden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op otter zijn uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Tegenwoordig komt de steenmarter ook voor in steden, waar structuurrijke groenstroken, groene tuinen en goed toegankelijke huizen belangrijk zijn om te kunnen foerageren en om te gebruiken als schuil- en rustplaats. Het territorium van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare en binnen dit leefgebied zijn tot wel tientallen schuilplaatsen die in wisselende frequentie worden gebruikt. Openingen van 9 centimeter of groter kunnen steenmarter toegang geven tot achterliggende ruimtes waar hij kan verblijven. De gebouwen binnen het plangebied zijn weliswaar open, maar bevatten geen achterliggende ruimtes waarin steenmarter kan verblijven. De gebouwen zijn van binnen onderzocht op sporen van steenmarter welke niet zijn aangetroffen. Aangezien het erf verder ook vrij opgeruimd is worden geen verblijfplaatsen van steenmarter verwacht.

Wolf leeft voornamelijk in uitgestrekte bossen, graslanden en cultuurlandschap. De soort is vaak mensenschuw. Uitgestrekte bossen en graslanden, niet zijnde weilanden, ontbreken binnen en in de ruime omgeving van het plangebied. Door het ontbreken van geschikt habitat is de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor wolf binnen het plangebied uitgesloten.

Wat betreft de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel, is bunzing vooral te vinden in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en groene lijnelementen. Hermelijn komt voor in verschillende soorten habitat zoals graslanden, akkers, kleinschalig landschappen, bossen en duinen, en selecteren het leefgebied op de aanwezigheid van schuilmogelijkheden. De wezel komt in veel soorten habitats voor, van graslanden tot bossen, zolang zijn voornaamste voedsel – woelmuizen – aanwezig zijn. Hij geeft de voorkeur aan habitats met groene elementen, zoals houtwallen, hagen en bosjes. Binnen het plangebied kan de greppel gelegen achter de ligboxenstal (westzijde plangebied, zie figuur 7) gezien worden als een geschikt lijnelement voor kleine marterachtigen. Hierdoor kan de aanwezigheid van kleine marterachtigen binnen het plangebied niet worden uitgesloten. In de beoogde plannen wordt de greppel inclusief de begroeiing in de greppel echter niet aangetast, waardoor directe aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen niet wordt verwacht. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van kleine marterachtigen zijn daarmee uitgesloten zolang de greppel inclusief de begroeiing behouden blijft. Andere geschikte biotopen zijn niet geconstateerd binnen het plangebied.

Figuur 7: greppel gelegen aan de westzijde van het plangebied met dichte begroeiing welke kan fungeren als lijnelement voor kleine marterachtigen (foto: Laneco, 2024).

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen wordt de aanwezigheid van de bovengenoemde beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied uitgesloten, met uitzondering van de kleine marterachtigen en egel. Indien echter de greppel aan de westzijde van het plangebied inclusief de begroeiing in deze greppel niet wordt aangetast zijn negatieve effecten op rust- en voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen en egel uitgesloten.

Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de zorgplicht, zie §2.6.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en Nationale Databank Flora en Fauna (2014 t/m 2024).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (in spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste vliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van dergelijke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet.

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis

(*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Van deze soorten is rosse vleermuis overwegend een boombewonende soort. Franjestaart, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Vleermuizen gebruiken lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, als vliegroute om zich tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen te verplaatsen. Als foerageergebied worden halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken door verschillende vleermuissoorten gebruikt.

De bomen in en rondom het plangebied kunnen dienen als een begeleidend lijnelement en daarmee onderdeel zijn van een potentiële vliegroute. In de beoogde plannen worden geen groene lijnelementen aangetast. De gebouwen in het plangebied vormen weliswaar een lijnelement, maar lopen niet door naar het achterliggende landschap en sluiten niet aan met achterliggende lijnelementen.

Vleermuizen kunnen in het plangebied foerageren. In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve foerageergebieden (open weilanden, watergangen, besloten erven met bomen e.d.) aanwezig. Hierdoor maakt het plangebied geen essentieel onderdeel uit van een foerageergebied. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op essentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn uitgesloten.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn bomen aanwezig welke mogelijk holtes en scheuren kunnen bevatten geschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze bomen staan echter op voldoende afstand van de bebouwing, waardoor de werkzaamheden eventuele verblijfplaatsen niet zullen verstoren. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn dan ook uitgesloten zolang de bomen binnen het plangebied niet worden aangetast.

Voor gebouwbewonende vleermuizen zijn gaten of spleten van 0,8 centimeter of groter geschikt om in te verblijven of om achterliggende ruimtes te bereiken. De daken (zonder dakbeschot) en muren van de gebouwen zijn grotendeels gemaakt van relatief gladde materialen (i.e. onvoldoende grip voor vleermuizen) en bestaan uit één laag (i.e. geen spouwmuur of andere nauwe ruimtes aanwezig). Als gevolg van het ontbreken van nauwe ruimtes die van buitenaf bereikbaar zijn voor vleermuizen kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden uitgesloten in de te slopen opstellen. Negatieve effecten op vaste rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

Conclusie

Het plangebied bevat potentiële lijn- en groenelementen in de vorm van de aanwezige bomen. Negatieve effect op essentiële (onderdelen van) foerageergebieden en vliegroutes zijn uitgesloten zolang de bomen niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden.

De bebouwing in het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De bomen binnen het plangebied zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn echter uitgesloten zolang de bomen binnen het plangebied niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*)) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstoring van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

De directe omgeving van de locatie biedt mogelijk geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster (*Pica pica*) en koolmees (*Parus major*). Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Omgevingswet als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. In het plangebied worden effecten op beschermde categorie 5-soorten niet verwacht, tenzij er in het broedseizoen

struiken, struwelen, hagen en heesters worden aangetast of direct naast een nest wordt gewerkt. Indien er in het broedseizoen sprake is van aantasting van deze elementen, is een broedvogelcontrole voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de jaarrond beschermde soorten boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus (*Passer domesticus*), huiszwaluw (*Delichon urbicum*), kerkuil (*Tyto alba*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil (*Asio otus*), roek (*Corvus frugilegus*), sperwer (*Accipiter nisus*) en steenuil (*Athene vidalii*).

De boerenzwaluw en huiszwaluw zijn trekvogels, die tussen april en oktober in Nederland verblijven en de winter in Afrika doorbrengen. Beide soorten broeden in een (los) kolonieverband en metselen hun nesten van klei en zand tegen bebouwing. Daarbij bouwt boerenzwaluw het nest aan de binnenkant van gebouwen en huiszwaluw aan de buitenkant. Beide soorten gebruiken nesten meerdere jaren achter elkaar. In het plangebied zijn geen nesten van boerenzwaluw en huiszwaluw vastgesteld, waardoor negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op deze soorten in het plangebied uitgesloten zijn.

Gierzwaluw en huismus zijn soorten die in Nederland voornamelijk in en tegen bebouwing broedt. Gierzwaluw en huismus leven in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De dieren bouwen hun nest in of tegen bebouwing. Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Openingen met een diameter van 3 centimeter of groter zijn geschikt voor huismus en gierzwaluw wanneer achterliggend voldoende ruimte aanwezig is om een nest te bouwen. De te slopen delen van de gebouwen binnen het plangebied hebben geen dakbeschot of open ruimtes om in te nestelen die potentieel geschikt zijn voor huismus en gierzwaluw, doordat de daken en muren van de gebouwen bestaan uit één laag en geen dakbeschot hebben. De balkenconstructies van de gebouwen zijn daarnaast tijdens het veldbezoek gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten, waarbij geen nesten zijn aangetroffen. Huismus is tijdens het veldbezoek wel waargenomen in de ligboxenstal en gebruikt de ligboxenstal waarschijnlijk als foerageergebied en als dekking. Deze functies blijven tijdens de werkzaamheden echter beschikbaar waardoor negatieve effecten zijn uitgesloten.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals extensief beheerde weilanden en maakt voor het nest vaak gebruik van hoge bomen, kunstmatige nestgelegenheden, telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. Binnen het plangebied zijn geschikte nestgelegenheden afwezig. Daarnaast zal gezien de vele agrarische percelen in de omgeving het plangebied slechts een klein gedeelte van het potentieel foerageergebied zijn van deze soort en daarmee geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op ooievaar zijn daarom uitgesloten.

De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. In de te slopen bebouwing zijn geen nauwe ruimtes of nestkasten aanwezig welke kunnen fungeren als nestplaats. Tijdens het veldbezoek zijn enkele oude braakballen en krijtsporen aangetroffen in de open hooischuur, maar deze waren niet vers en niet talrijk genoeg om te duiden op een nestplaats of vaste roestplaats. Daarnaast zal gezien de vele agrarische percelen in de omgeving het plangebied slechts een klein gedeelte van het potentieel foerageergebied zijn van deze soorten en daarmee geen essentieel foerageergebied. Door het ontbreken van potentiële nestlocaties en essentieel foerageergebied zijn negatieve effecten op steen- en kerkuil uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig welke potentieel geschikt zijn als nest- en of rustplaats van ransuil. Negatieve effecten op rust- en nestplaatsen van ransuil als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden, zijn daarom uitgesloten. Essentieel foerageergebied van ransuil binnen het plangebied wordt niet verwacht. Gezien de vele agrarische percelen in de omgeving zal het plangebied slechts een klein gedeelte van het potentieel foerageergebied zijn en daarmee geen essentieel foerageergebied.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. De locatie is grotendeels bebouwd, met een paar locaties met geschikte bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen roeken of nesten van roeken aangetroffen binnen het plangebied. Negatieve effecten op nestplaatsen van roek zijn daarom uitgesloten.

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd en havik). Gezien de vele agrarische percelen in de omgeving zal het plangebied slechts een klein gedeelte van het potentieel foerageergebied zijn en daarmee geen essentieel foerageergebied. De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten van roofvogels, welke niet zijn waargenomen. Negatieve effecten op nestplaatsen van boomvalk, buizerd, havik en sperwer zijn daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen worden uitgesloten in en in de directe omgeving van het plangebied.

Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd. Indien men in de kwetsbare broedperiode van broedvogels, globaal half maart tot half juli, de werkzaamheden wil

uitvoeren, dan kan dit alleen als er door een deskundige een gerichte controle naar broedvogels wordt uitgevoerd. Deze dient tot uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden plaats te vinden.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen die binnen het plangebied en de omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild *et al.*, 2016), De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) en Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024).

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de ruime omgeving geen beschermde soorten reptielen voor. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied geen geschikt habitat voor reptielen. Reptielen maken doorgaans gebruik van natuurlijk begroeide houtwallen, bosranden, slootkanten, heide- en grasgebieden. Deze elementen ontbreken binnen het plangebied. Negatieve effecten op beschermde soorten reptielen zijn daarom uitgesloten.

Figuur 7: weinig beschutting aanwezig voor reptielen binnen het plangebied (foto: Laneco, 2024).

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van wettelijk beschermde reptielen uitgesloten.

2.5.6 Amfibieën

Om inzicht te krijgen in de soorten beschermde amfibieën die in het plangebied en de ruime omgeving voorkomen zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild *et al.*, 2016), De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) en Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024).

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Voor het aantasten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van algemeen voorkomende soorten, waaronder de bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*), bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een provinciale vrijstelling.

Volgens de verspreidingsgegevens komt in de ruime omgeving van het plangebied de volgende beschermde, niet vrijgestelde soort voor: poelkikker (*Pelophylax lessonae*).

Rondom het plangebied is een watergang aanwezig met relatief diep ingesneden taluds. De watergang wordt volledig begrensd door intensief beheerde weilanden. Poelkikker is een soort die onder andere sloten als voortplantingswater gebruikt, ook in agrarisch gebied. Poelkikker heeft een voorkeur voor voedselarm water met goed begroeide oevers. De sloten en de omgeving van de sloten zijn voedselrijk en worden intensief beheerd waardoor weinig en weinig gevarieerde (oever)vegetatie aanwezig is. Hiermee is geen geschikt leefgebied aanwezig binnen het plangebied.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek zijn negatieve effecten op rust- en voortplantingsplaatsen van wettelijk beschermde amfibieën uitgesloten en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

2.5.7 Dag- en nachtvlinders

Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn recente waarnemingen bekend van grote weerschijnvlinder (*Apatura Iris*).

Vlindersoorten zijn vaak gebonden aan specifieke waardplantsoorten. Grote weerschijnvlinder verkiest als waardplant vooral wilgensoorten. In het plangebied zijn deze soorten niet aangetroffen. Daarom zijn in het plangebied negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op grote weerschijnvlinder uitgesloten.

Conclusie

Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde vlindersoorten zijn uitgesloten.

2.5.8 Overige soortengroepen

Beschermde vissen, libellen, en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben natuurlijke watergangen met schoon water, specifieke waardplanten of specifieke natuurlijke biotopen nodig. Door de kenmerken van het plangebied, zoals het ontbreken van natuurlijke wateren, biedt het plangebied geen leefgebied of voortplantingsmogelijkheden voor o.a. vissen en libellen. Ook blijft de watergang aan de noordzijde van het plangebied behouden. Negatieve effecten op beschermde soorten vissen, libellen en overige soortengroepen kunnen worden uitgesloten.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek zijn negatieve effecten op overige beschermde soortengroepen als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura 2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van toepassing. Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
(IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze quickscan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BeSI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn van onder andere de Rode lijsten. Vervolgens is op basis van de aangetroffen biotopen, nagegaan of deze soorten binnen het plangebied

kunnen voorkomen. Omdat vrijwel overal flora en fauna aanwezig is, is gefocust op het voorkomen van doden en verwonden en op het in de nieuwe situatie opnieuw creëren van leefgebied voor de zeldzamere 'Rode lijst soorten' die mogelijk negatief door de ingreep worden beïnvloed.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Behoud struiken en planten in de nabije omgeving als leefgebied voor diverse insecten en vogelsoorten;
- Indien (openbaar) groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.

3 CONCLUSIE

Voor het plangebied aan de Ruitenveen 16A te Nieuwleusen is men voornemens het agrarisch bedrijf uit te breiden.

In deze quickscan zijn de habitatgeschiktheid van beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quickscan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de voorgenomen ontwikkeling zijn er geen effecten op het NNN en gaat er geen oppervlakte van NNN-gebied verloren.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van de provincie Overijssel van toepassing.

3.2 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Negatieve effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door lokale effecten als menselijke aanwezigheid, trilling en licht zijn op voorhand uitgesloten. Om significante effecten op omliggende Natura 2000-gebieden tijdens de aanleg- en gebruiksfase door het project te bepalen is een stikstofberekening (AERIUS-berekening) noodzakelijk.

3.3 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwingscontour houtkap. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is echter niet van toepassing omdat het plangebied een erf betreft. Indien tot kap van bomen of verwijderen van struiken wordt overgegaan, dient wel rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen ten aanzien van het kappen en/of vellen van bomen en/of struiken. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor de uitkomsten van dit onderzoek met het oog op de wettelijk beschermde soorten.

3.4 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet moet worden nagegaan of vaste rust- en voortplantingsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten door de ingreep worden aangetast.

Binnen het plangebied kan de aanwezigheid van de nationaal beschermde soorten bunzing, egel, hermelijn en wezel niet worden uitgesloten. Indien de greppel aan de westzijde wordt behouden (inclusief begroeiing) zijn negatieve effecten uitgesloten.

De overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde plant- en diersoorten zijn in het plangebied uitgesloten. Ook zijn verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van andere beschermde soorten uitgesloten.

Zorgplicht

Daarnaast geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht voor de overige aanwezige flora en fauna bij de voorgenomen ontwikkeling. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd. Indien men in de kwetsbare broedperiode van broedvogels, globaal half maart tot half juli, de werkzaamheden wil uitvoeren, dan kan dit alleen als er door een deskundige een gerichte controle naar broedvogels wordt uitgevoerd. Deze dient tot uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden plaats te vinden.

4 CONSEQUENTIES EN AANBEVELINGEN

4.1 CONSEQUENTIES

4.1.1 Nader onderzoek flora- en fauna-activiteit

- **Bunzing, egel, hermelijn en wezel:** nader onderzoek is niet benodigd zolang de greppel aan de westzijde van het plangebied inclusief de begroeiing behouden blijft.

4.1.2 Nader onderzoek Natura-2000 activiteit

Een Aerius-berekening is nodig om de tijdelijke en permanente effecten van stikstof op Natura-2000 te kunnen bepalen.

4.1.3 Algemene voorwaarden

Op basis van de (specifieke) zorgplicht dient bij de voorgenomen ontwikkeling voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Twee algemene voorwaarden vanuit de Omgevingswet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek naar broedende vogels, mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de (specifieke) zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nacht actieve diersoorten.

4.2 AANBEVELINGEN

Het plangebied is een leefomgeving voor verschillende (beschermde) soorten. Er zijn vanuit ecologisch oogpunt enkele vrijblijvende aanbevelingen ten aanzien van de

inrichting om ervoor te zorgen dat het pand ook na de werkzaamheden geschikt is voor vleermuizen. Dit kan door:

- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- De bebouwing kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuid gerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm breed bij 5 cm hoog aan te brengen, met voldoende achterliggende ruimte in de spouw. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- De bebouwing kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten op minimaal 4 meter hoogte met vrije uitvliegruimte;
 - Het plaatsen van inbouwstenen op minimaal 4 meter hoogte met vrije uitvliegruimte;
 - Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
 - Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen.
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggentroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Limpens, H., Mosterd, K. en Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

EEA; European Environment Agency (2024), *Natura 2000 Network Viewer*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://natura2000.eea.europa.eu/>

IPLO.nl (2024). Geraadpleegd in november 2024 van <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/rijksregels/#h268ccba6-b8b8-4140-ae4-04939c317ada>

Nationale Databank Flora en Fauna (2024), *Uitvoerportaal. Kaart*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

NDFF & RAVON (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Reptielen*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & VAATPLANTEN (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & ZOOGDIEREN (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

PDOK Viewer (2024), *PDOK viewer*. Geraadpleegd in november 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

BIJLAGE 2 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

-
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwildeerde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.

- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.